

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (17/10/2024) – बुधवार (23 /10/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	22-23	31-34	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, कळवण पिंपळगाव बसवंत, पालखेड- गुरु – मंगळ – रिमझिम पाऊस. वणी, लोणी -गुरु-शुक्र-रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-13	54-67	81-87
पुणे	22-23	31-32	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव - गुरु-मंगळ - रिमझिम पाऊस. बारामती-गुरु-बुध- हलका ते मध्यम पाऊस. इंदापूर-शुक्र- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-13	46-58	79-87
सोलापूर	20-21	31-33	तुळजापूर, औसा, वैराग, सोलापूर, नात्रज, पंढरपूर, बारशी – गुरु-मंगळ- रिमझिम ते हलका पाऊस. लातूर -गुरु- मंगळ-हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-17	50-59	82-90
सांगली	21-22	31-32	खानापूर विटा, शेटफळ, वाळवा, पलूस, कवठे, पळशी, - गुरु-मंगळ-रिमझिम ते हलका पाऊस. शिरगुप्पी, मिरज - शुक्र – बुध – रिमझिम ते हलका पाऊस, गुरु – मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-19	53-63	85-93
विजयपुरा	21-22	31-32	चडचन, तिकोटा, विजयपुर ,तेलसांग -गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-20	55-62	83-87
हैदराबाद	22-23	30-31	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद – गुरु – मंगळ – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-16	51-59	83-92
सातारा	21-22	30-31	सातारा, फलटण, खटाव -गुरु -बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-13	56-64	84-94
अहमदनगर	22-23	31-33	संगमनेर, कर्जत, राहाता, जामखेड, अकोले, कोपरगाव -गुरु-सोम – रिमझिम पाऊस. श्रीगोंदा, अहमदनगर – गुरु-मंगळ-रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-14	43-63	82-88

जालना	23-24	31-33	अंबड, घनसावंगी, मंठा, जालना- गुरु-सोम- रिमझिम पाऊस. जाफ्राबाद - गुरु-सोम-हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-11	49-58	83-86
बुलडाणा	23-24	32-34	द.राजा-, बुलडाणा, सिंदखेडराजा, - गुरु-सोम - रिमझिम ते हलका पाऊस. चिखली - गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस. शुक्र - मंगळ - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-11	56-66	77-88
कोल्हापूर	22-23	30-31	कागल, करवीर, गगन-बावडा - शुक्र - बुध - - रिमझिम ते हलका पाऊस, गुरु - मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-14	59-70	90-96
बंगलूरु ग्रामीण	20-21	24-28	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगलूरु- पूर्व, बेंगलूरु-उत्तर, बेंगलूरु - गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-12	60-82	90-96
बेलागावी	23-24	28-29	बेळगावी, गोकक - गुरु - बुध - मध्यम ते मुसळधार पाऊस. चिकोडी, अथणी - शुक्र - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस, गुरु - मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-13	69-78	96-99
बिदर	22-23	32-34	बसवकल्याण, हुमनाबाद , बिदर -गुरु - मंगळ - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-13	55-67	91-94
बागलकोट	20-22	28-31	बागलकोट, जमखंडी, हुंगुंड - गुरु- बुध - हलका ते मध्यम पाऊस. मुधोळ - गुरु - बुध - मध्यम ते मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-20	55-64	84-91

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन-

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 33

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 1 – 2 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांमध्ये रिमझिम ते मध्यम पाऊस पडण्याचा अंदाज आहे. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. जर माती विशेषतः मध्यम आणि भारी, पाण्याने भरलेली असेल तर, माती वाप्सा स्थितीत येईपर्यंत किमान 5-7 दिवस पाणी देऊ नका.
3. पावसाळ्यात पाऊस पडल्यास, बांधावरील पालापाचोळा काढून टाका आणि पावसाचे पाणी जमिनीत मुरू द्यावे. यामुळे रूटझोनमध्ये जमा झालेले क्षार बाहेर पडतील. अशा प्रकारे काढलेला पालापाचोळा जमिनीत मिसळून जमिनीची सच्छिद्रता वाढवता येते.
4. अंकुर वाढीच्या अवस्थेत (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे @ 1700 - 3400 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त जोम असल्यास, सिंचन पाणी वापर अध्याने कमी करून पर्यंत 1500 लि/एकर करा आणि नत्र वापरणे थांबवा. तरीही वाढ जास्त असल्यास वाढ आटोक्यात येईपर्यंत पाणी देणे थांबवावे व नंतर सिंचन सुरू करावे.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

छाटणीपूर्व अवस्था - फळ छाटणीचा हंगाम

1. अक्टोबरमध्ये छाटणीचे नियोजन केले असल्यास, हिरवळीच्या खतासाठी सनहेम्प किंवा धेंचा वाढवा.
2. जर पुढील 10-15 दिवसांत खरड छाटणीचे नियोजन केले असेल, तर खरड छाटणीच्या हंगामासाठी पोषक तत्त्वे आणि पाणी वापराचे वेळापत्रक नियोजन करण्यासाठी माती आणि पाण्याचे परीक्षण करण्याचा सल्ला दिला जातो.
3. ज्या द्राक्षबागांमध्ये सोडीयमची समस्या आहे, तेथे माती एक्सचेंज कॉम्प्लेक्समधून सोडियम काढून टाकण्यासाठी जमिनीत जिप्सम टाकावा. चुनखडीयुक्त जमिनीच्या बाबतीत, सल्फरचा वापर तत्सम कारणासाठी करावा. अर्ज शोणखत/कंपोस्ट इत्यादींसोबत असावा. ते जमिनीत मिसळावे आणि वरच्या बाजूला सोडू नये.
4. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर जमिनीतील वेलींमध्ये 50 किलो/एकर सल्फर टाकावा. कॅल्शियम कार्बोनेटची काळजी घेण्यासाठी त्याची कार्यक्षमता वाढवण्यासाठी गंधक जमिनीत व्यवस्थित मिसळले पाहिजे. शोणखत/ कंपोस्टमध्ये गंधक मिसळल्याने त्याची कार्यक्षमता आणखी सुधारते.

5. चुनखडीयुक्त जमिनीच्या बाबतीत, एसएसपी बेसल डोस म्हणून वापरल्यास, फॉस्फरस स्थिरीकरण टाळण्यासाठी शेणखत/कंपोस्ट इत्यादी मिसळा.

काढी ची वाढ अवस्था

1. अनेक द्राक्ष उत्पादक भागात पावसाची संततधार सुरू आहे आणि पुढेही पावसाची शक्यता आहे. माती आधीच संतृप्त आहे. यामुळे रूटिंग क्रियाकलापांवर परिणाम झाला आहे. दीर्घकाळ संपृक्ततेमुळे, मुळे कुजण्यास सुरुवात झाली असावी. रूट झोनमधील मातीला त्रास देऊ नका. मातीशी संबंधित कोणताही हस्तक्षेप करण्यापूर्वी माती वाप्सा स्थितीत येईपर्यंत प्रतीक्षा करा. वाढ मंद होईल आणि केन परिपक्वतेवर परिणाम होईल पण काळजी करू नका. वाप्सा नंतरच खताचा वापर करावा.

2. सेंद्रिय खतांचा वापर केल्यास, C:N प्रमाण तपासा. नायट्रोजन सोडण्याचे प्रमाण कमी करा, त्यामुळे वाढ वाढण्याची शक्यता आहे. वेलीच्या वाढीवर आधारित नायट्रोजन वापरावर नियंत्रण ठेवा.

3. माती परीक्षण मूल्यांच्या आधारे, अंकुर वाढीच्या अवस्थेत या आठवड्यात युरिया @ 15 किलो / एकर दोन विभागांमध्ये वापरा. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर या आठवड्यात युरियाऐवजी अमोनियम

सल्फेट @ 30 किलो/एकर तीन स्लिटमध्ये टाका. पिकाच्या जोमावर अवलंबून नत्र वापराचे नियमन करा.

4. सॉडिसिटीची समस्या असल्यास, या आठवड्यात 10 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश प्रति एकर 2 स्लिटमध्ये टाका.

5. जोपर्यंत पाने पूर्णपणे विकसित होत नाहीत तोपर्यंत कोणत्याही पर्णसंभारासाठी पोषक तत्वांचा वापर करू नका. त्यामुळे फवारणीचा अपव्यय होईल.

6. पानांच्या सहाय्याने लावावयाच्या पोषक घटकांचे प्रमाण, छतच्या आकारावर अवलंबून असते.

फ्लॉवरिंग ते सेटिंग स्टेज:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नका.

2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाका. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा pH 6.0 च्या जवळ असावा किंवा SSP @ 125kg/acre बेसल ऍप्लिकेशन म्हणून वापरा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. पेटीओल न्यूट्रिएंट टेस्टिंग: 70% कॅपफॉल स्टेजवर, पोटीओलचे नमुने पोषण विश्लेषणासाठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी घडासमोरील पान काढून टाकावे.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

1. छाटणीपूर्व तयारीचे पालन करणे आवश्यक आहे. फळछाटणीच्या साधारण १५ दिवस अगोदर पाने पडण्यासाठी एथेफॉन @ २.५ ते ३.० मिली/लिटर पाणी + ०.५२.३४ @ ५.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची मिश्र फवारणी करावी.
2. फवारणीच्या वेळी वेल ताणाखाली असावी. त्यामुळे प्रत्यक्ष फवारणीच्या ५ ते ६ दिवस अगोदर पाणी थांबवणे आवश्यक आहे.
3. फवारणीसाठी पाण्याचे प्रमाण वेलीवरील पाने टिकून राहण्यावर अवलंबून असते कारण अनेक द्राक्ष भागांमध्ये रोगाच्या संसर्गामुळे पाने १० ते ६० टक्क्यांपर्यंत पानांची गळती होते.
4. चांगले कुजलेले शेणखत @ ५-६ टॉली प्रति एकर द्यावे. तसेच माती परीक्षण अहवालाच्या आधारे खंदकात एसएसपी @ ३०० किलो, डीएपी @ ५० किलो, झिंक, बोरॉन, फेरस सल्फेट व मॅग्नेशियम सल्फेट घालावे.
5. फळछाटणीपूर्वी डोळा चाचणी करता येते. यामुळे छाटणीतील त्रुटी टाळता येईल.
6. एक एकर क्षेत्रातून सबकेन तसेच सरळ काडीपासून प्रत्येक प्रवर्गातील अंदाजे ५-६ काडी (६-८ मिमी, ८-१० मिमी, १० मिमीपेक्षा जास्त) गोळा करावेत. गोळा केलेले साहित्य ओल्या कपड्यात गुंडाळून काडी तपासणीसाठी प्रयोगशाळेत पाठवावे.
7. डोळा तपासणी अहवाल अभावी सरळ काडिच्या लहान इंटरनोड्स राखून सबकेनवर गाठीनंतर १-२ डोळे ठेवून फळ छाटणी करता येते.
8. हायड्रोजन सायनामाइडने काडीचे स्वीबिंग काडिचा व्यास, द्राक्ष बागेतील हवामानाची स्थिती आणि डोळ्याची स्थिती (डोळे सूजण्याची टक्केवारी) यावर अवलंबून असते. तथापि, सामान्य परिस्थितीत, हायड्रोजन सायनामाइडची एकाग्रता ३५-४० मिली/लीटर पाणी असू शकते.

9. छाटणीनंतर लगेच डोळ्याचे तुकडे करणे टाळा. तथापि, चांगल्या परिणामांसाठी हे दुसऱ्या दिवशी केले जाऊ शकते.
10. फळछाटणीनंतर आठव्या ते नवव्या दिवशी डोळे फुटण्यास सुरुवात होते. या अवस्थेत हवामानातील बदलामुळे (पाऊस/ढगाळ हवामान) द्राक्षबागेतील गिबेरेलीन वाढवतात ज्यामुळे भराव होतो.
11. भरणा नियंत्रणासाठी सायटोकिनिन आधारित पीजीआर (६ बीए @ १० पीपीएम किंवा सीसीसी (परिशिष्ट-५ नुसार) व ०.०.५० @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर किंवा ०.९.४६ किंवा ०.४०.३७ @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची वेलीवर फवारणी करावी.
12. १४ ते १७ दिवसांच्या कालावधीत अतिरिक्त शूट काढून टाकावे. यामुळे कॅनोपीमध्ये वायुवीजनासाठी मदत होईल ज्यामुळे सूक्ष्म हवामान कमी होईल ज्यामुळे केवडाचा प्रादुर्भाव आणि फुलणे कुजणे नियंत्रित करण्यास मदत होईल.
13. जीए ३ @ १० पीपीएम ची पहिली फवारणी घडाच्या पोपटी हिरव्या अवस्थेत करावी तर दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर ५ दिवसांनी करावी. हे पेशी गुणाकार आणि पेशी वाढीच्या प्रक्रियेद्वारे बेरी सेटिंगनंतर सैल आणि घड मिळविण्यात मदत करेल.
14. जीए ३ ची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी, फवारणी द्रावणाचा पीएच 5.5 ते 6.0 असावा. फवारणीसाठी वापरण्यात येणारे पाणी चांगल्या प्रतीचे असावे.
15. शक्य असल्यास वातावरणातील सापेक्ष आर्द्रता ६० टक्क्यांपेक्षा जास्त असल्यास फवारणी करावी. या काळात पान सक्रिय अवस्थेत असते जेणेकरून शोषण वाढवता येते.
16. ढगाळ वातावरणात, जीए ३ फवारणी टाळा.
17. उद्दिष्टांच्या आधारे (स्थानिक विरुद्ध निर्यात विरुद्ध मनुका) द्राक्षघडाची धारणा करावी.
18. उद्दिष्टांवर अवलंबून, घड राखणे (अंतर, काडिच्या व्यास इत्यादींवर आधारित) करणे.

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणी	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर

नंतरचे दिवस				
33	कमी	कमी	मध्यम	जिवाणू करपा – जास्त. तांबेरा - नाही

सांगली भागात जिथे बेरीवर जिवाणू करपा आणि बुरशीजन्यकरपा प्रकोप आहे. तिथे मॅन्कोझेब 75 WP @ 2-3 ग्रॅम/लीटर आणि कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टर च्या दोन फवारण्या उपयुक्त ठरतील. कॉपर सल्फेट 47.15% + मॅन्कोझेब 30% WDG @ 5 ग्रॅम/लीटर किंवा थायोफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @ 1 ग्रॅम/लीटर वापरल्यास बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापनास मदत करेल. "पोंगा" अवस्थेत कॉपर हायड्रॉक्साईड @ 1.5 ग्रॅम/लीटर वापरला जाऊ शकतो. "पोंगा" अवस्थेत कोणतेही अंतरप्रवाह बुरशीनाशक लागू करण्याची गरज नाही. केवड्याच्या नियंत्रणासाठी अंतरप्रवाह बुरशीनाशके 3-5 पानांच्या अवस्थेत सुरू करावीत. असमान अंकुरणे टाळावे. काही भागात जेथे केवड्याच्या बुरशीचा मोठ्या प्रमाणात संसर्ग दिसून येतो तेथे यांत्रिक पद्धतीने संक्रमित पाने काढून टाकणे. अमिसुलब्रोम 17.7 SC @ 375 मिली/हेक्टर किंवा सायझोफॅमिड 34.5 SC @ 200 मिली/हेक्टर किंवा CAA बुरशीनाशक फॉर्म्युलेशन- (इप्रोक्वॅलिकार्ब 5.5 + प्रोपिनेब + 61.25)-66.75 WP @ 2.25 ग्रॅम/लीटर किंवा मंडीप्रोपमीड 23.4% SC @ 0.8 मिली/लीटर किंवा (अमेटोक्टाडीन 27 + डायमेटोमॉर्फ 20.27)-47.27 SC @ 0.8-1 मिली/लीटर किंवा (सायमोक्सेनिल 8 + मॅन्कोझेब 64)-72 WP @ 2 ग्रॅम/लीटर ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पंधरवड्याच्या अंतराने चालू ठेवावा. पानावर ओलावा असल्यास मॅन्कोझेब @ 3-5 किलो / एकर सह धुळणी करावी. जर बुरशीजन्यकरपाचा संसर्ग जास्त असेल तर ट्रायझोलचा वापर रोगाच्या व्यवस्थापनास मदत करेल.

जिवाणू करपा

बुरशीजन्य करपा

केवडा

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

V. कीटक आणि कोळी कीटक व्यवस्थापन

फळ छाटणी वाढीची अवस्था: सुप्त डोळं ते अंकुरणे

- काही द्राक्ष क्षेत्रांमध्ये जेथे आर्द्रता जास्त असते तेथे अळी (स्पोडोप्टेरा लिटुरा) चा प्रादुर्भाव वाढू शकतो. अळी अंकुरलेले डोळं आणि नवीन फुटीवर खाऊ शकतात. अळीच्या व्यवस्थापनासाठी, रात्री ९ वाजेनंतर द्राक्षबागेत फिरा आणि अंकुरलेल्या डोळ्यांवर खाणाऱ्या अळ्या हाताने गोळा करा, कारण पाने नसताना बहुतांश कीटकनाशके फारशी प्रभावी ठरणार नाहीत.
- सैल झालेली साल काढून टाका आणि प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मिली/लिटर पाणी याप्रमाणे वेलीना धुवावे. 15 दिवसांच्या अंतराने, वेलीना एन्टोमोपॅथोजेनिक बुरशीने म्हणजेच मेटारिझियम, ब्युवेरिया आणि लेकॅनिसिलियम यांनी धुवावे, यामुळे पिठ्या ढेकूण आणि मुंग्या नियंत्रित करण्यासाठी उपयुक्त ठरू शकतात.
- जमिनीतील श्रीप्स कोष आणि मुंग्यांचे नियंत्रण करण्यासाठी फळ छाटणी केल्यानंतर मेटारायझियमची जमिनीतून आळवणी करावी.

- उडद्या व्यवस्थापनासाठी, द्राक्षबागांच्या आतील आणि आजूबाजूचे तण काढून टाका. ओळी मधल्या जागेत मशागत केली जाऊ शकते. लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन 4.9 सीएस @ 200 मिली प्रति एकर किंवा इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 160 मिली प्रति एकर किंवा फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 25 ग्रॅम प्रति एकर किंवा स्पिनोसॅड 45 एससी @ 100 मिली प्रति एकर या प्रमाणात वापरावे. फवारणी शक्यतो रात्री द्यावी.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र